

آسیب‌شناس و پژوهشگر اجتماعی در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی»:

مرز آشوب و اعتراض مشخص شود

اسو محمدی

دارید یک دستاورد کلان را رقم بزنید؛ یعنی به جای یک رابطه برد-برد یک‌نوع بردباخت کلان مطرح است. نتیجه این مسأله چیزی نیست جز تداوم بحران‌های اجتماعی و سیاسی و گرفتار آمدن در چرخه باطلی از خسونت، بی‌اعتمادی و نفاق اجتماعی. بنابراین نیاز است که به مولفه‌ها و گزینه‌هایی بیندیشیم که اعتراضات مدنی را تأثیر گذار و کارآمد کند و از خسونت و افراط‌گرایی بپرهیزد و به روندهای دموکراتیک کمک کند، نه آن که بر بحران‌های تاریخی و سیاسی کشور بیفزاید و آن را عمیق‌تر از قبل کند»

اعتراض‌های بیشتر به آشوب شباهت دارد

مقدسی در رابطه با ویژگی‌های اعتراض‌های مدنی و جنبش‌های اجتماعی، فرآیند بودن و همگانی بودن را از مولفه‌های آن دانست و گفت: «در اعتراض‌های مدنی هر چقدر تعلقات قومی، مذهبی، جناحی و گروهی برجسته‌باشد میزان کارایی آن کاسته می‌شود. یک جنبش موثر اجتماعی جنبشی است که در بستر امکانات موجود کشور منافع عموم مردم را برآورده کند، نه خواست‌های عده‌قلبیلی را پیش ببرد. اما امروزه مهم‌ترین خلأ اعتراض‌ها و جنبش‌های اجتماعی در کشور، در حال گذار و دچار بحران، همین یک جانبه بودن آنها است. این مدل اعتراض‌ها که بیشتر به آشوب شباهت دارد تا اعتراض مدنی، مانند یک شمشیر دو لبه عمل می‌کند. هم باعث می‌شود حکومت‌ها خود را ملزم به پاسخگویی معترضین ندانند و هم آنها بدون اینکه به خواسته خود برسند سرخورده و ناامید از حرکت اعتراضی خود مایوس می‌شوند»

فرهنگ اعتراض در کشور وجود ندارد

او ادامه می‌دهد: «دومین ویژگی اعتراضات مدنی، برهیز از خسونت و آشوب و در پیش گرفتن رفتارهای مدنی از سوی معترضان است. نمونه‌های بسیاری در جهان وجود دارد که اعتراضات مدنی نرم و به دور از خسونت بسیار زودتر ترتیب‌دهندگان آنها را به هدف رسانده است حتی بسیاری از جنبش‌های اجتماعی و سیاسی استراتژی عدم خسونت را در برابر خود کلمه‌ترین حکومت در پیش گرفته‌اند و موفق شده‌اند. اعتراض‌های «مهاتما گاندی» به سیاست‌های وقت کشورش مثال روشنی از اعتراض‌های مدنی بدون خسونت است که در زمان خود توانست انگلیس را به زانو آورد و دست آنان را از هند کوتاه کند. اما در کشور ما فرهنگ اعتراض وجود ندارد، هر عمل جمعی و جنبش اجتماعی به سرعت از شعارهای اولیه خود دور می‌شود و به دلیل عدم بستر مناسب سر از خسونت و پرخاشگری و آشوب درمی‌آورد. شعارهای تند و افراطی و نفرت‌پرانی‌های جناحی از ویژگی‌های اصلی اعتراضات مدنی در کشور ما شده است که خود نوعی خسونت به حساب می‌آید. امری که نه تنها گریه از مشکلات کشور نمی‌گشاید؛ بلکه بر مشکلات و پیچیدگی‌های آن می‌افزاید»

اعتراض باید به دور از خسونت و تخریب اموال عمومی باشد

این پژوهشگر اجتماعی با بیان اینکه شیوه اعتراض در کشور ما به دلیل عدم بستر مناسب به بلوغ نرسیده و در طفولیت مانده است، توضیح می‌دهد: «یکی دیگر از ویژگی‌های اعتراض‌های مدنی خواسته‌های معقول و درست است. به گفته این پژوهشگر اجتماعی، در خواست‌های اصلاح‌گرایانه و مشخص از دیگر ویژگی‌های یک حرکت مدنی و اعتراضی است. او با یادآوری اهمیت منافع عموم مردم، تکیه بر منافع عمومی به دور از خسونت‌طلبی را از مهم‌ترین شاخص‌ها و بهترین راه برای رسیدن به هدف می‌داند و می‌افزاید: «اعتراضات مدنی در کشور ما گاهی در مقابل منافع عمومی قرار می‌گیرند و بیش از آن که مسئولان را وادار کنند که به خواسته‌های مردم جامعه عمل ببوشانند، باعث آزار و اذیت دیگر شهروندان می‌شوند. بستر راه‌های عمومی بر مردم و ایجاد مزاحمت‌های زجرآور برای مردم عادی نه تنها وضعیت را بهتر نمی‌کند، بلکه شکاف‌های اجتماعی را زیاد و اکثریت بی‌طرف جامعه را نسبت به حرکت اعتراضی بدبین می‌کند. بنابراین اگر دست‌اندر کاران حرکت‌های اعتراضی

عباس عبدی: با مردم که صحبت می‌کنید می‌بینید که این اتفاق‌ها ریشه‌های عمیق‌تری دارد و آنان عصبانی هستند و راهی مدنی برای بروز انتقادات، عصبانیت و بیان خواسته‌هایشان ندارند. مهم‌ترین نگرانی مردم که تمام پیمایش‌ها و گزارش‌ها و گزارش‌ها نشان می‌دهد و امر کاملاً روشنی هم هست، ناامیدی از آینده است

مدنی خواسته‌های معقول و درست است. به گفته این پژوهشگر اجتماعی، در خواست‌های اصلاح‌گرایانه و مشخص از دیگر ویژگی‌های یک حرکت مدنی و اعتراضی است. او با یادآوری اهمیت منافع عموم مردم، تکیه بر منافع عمومی به دور از خسونت‌طلبی را از مهم‌ترین شاخص‌ها و بهترین راه برای رسیدن به هدف می‌داند و می‌افزاید: «اعتراضات مدنی در کشور ما گاهی در مقابل منافع عمومی قرار می‌گیرند و بیش از آن که مسئولان را وادار کنند که به خواسته‌های مردم جامعه عمل ببوشانند، باعث آزار و اذیت دیگر شهروندان می‌شوند. بستر راه‌های عمومی بر مردم و ایجاد مزاحمت‌های زجرآور برای مردم عادی نه تنها وضعیت را بهتر نمی‌کند، بلکه شکاف‌های اجتماعی را زیاد و اکثریت بی‌طرف جامعه را نسبت به حرکت اعتراضی بدبین می‌کند. بنابراین اگر دست‌اندر کاران حرکت‌های اعتراضی

مدنی خواسته‌های معقول و درست است. به گفته این پژوهشگر اجتماعی، در خواست‌های اصلاح‌گرایانه و مشخص از دیگر ویژگی‌های یک حرکت مدنی و اعتراضی است. او با یادآوری اهمیت منافع عموم مردم، تکیه بر منافع عمومی به دور از خسونت‌طلبی را از مهم‌ترین شاخص‌ها و بهترین راه برای رسیدن به هدف می‌داند و می‌افزاید: «اعتراضات مدنی در کشور ما گاهی در مقابل منافع عمومی قرار می‌گیرند و بیش از آن که مسئولان را وادار کنند که به خواسته‌های مردم جامعه عمل ببوشانند، باعث آزار و اذیت دیگر شهروندان می‌شوند. بستر راه‌های عمومی بر مردم و ایجاد مزاحمت‌های زجرآور برای مردم عادی نه تنها وضعیت را بهتر نمی‌کند، بلکه شکاف‌های اجتماعی را زیاد و اکثریت بی‌طرف جامعه را نسبت به حرکت اعتراضی بدبین می‌کند. بنابراین اگر دست‌اندر کاران حرکت‌های اعتراضی

و جنبش‌های مدنی بتوانند بر اساس اصول صحیح و به دور از خشونت و تخریب اموال عمومی خواسته‌هایشان را در قالب یک حرکت آرام اجتماعی بیان کنند هم حکومت را مجبور به پاسخگویی خواهد کرد و هم بر نهادینه شدن روندهای دموکراتیک و قواعد بازی کمک خواهند کرد.

مردم توجیه نشده‌اند

عباس عبدی، روزنامه‌نگار و تحلیل‌گر مسائل اجتماعی، در ارتباط با اعتراض‌های اخیر به ایرانی می‌گوید: «به نظر باید دو وجه از اعتراض‌های اخیر را از هم متمایز کرد هر چند که در عمل این دو وجه با هم تلاقی پیدا می‌کنند و تمایزشان به چشم دیده نمی‌شود. وجه اول اعتراض مردم است که با یک افزایش قیمت در بنزین مواجه شده‌اند که در برابر آن توجیه نشده‌اند. مردم فکر می‌کنند که این مبالغ بدون هیچ دلیلی از جیب آنها می‌رود؛ بدون اینکه هیچ دلیل منطقی برای این کار داشته باشد یا حداقل آنها به این دلایل راضی نیستند و لو اینکه دولت گفته باشد که من همه این دریافتی‌ها را به جیب مردم برمی‌گردانم. در هر حال این توضیحات مسئله را حل نمی‌کند. مردم حق اعتراض دارند. چرا که در ۱۵ سال گذشته رشد اشتغال و اقتصادی مناسب نداشته‌ایم، در مقطعی کاهش رشد اقتصادی در داشتیم و تورم هم شدید بوده است. این موارد موجب عصبانیت مردم شده است و آنها هم اعتراض می‌کنند.»

با پلیس و نیروی انتظامی نمی‌توان کار را پیش برد

عبدی می‌افزاید: «اما یک وجه دیگر این اعتراض‌ها حمله به اماکن و آتش زدن اموال عمومی است. نمی‌توانیم بدون وجه راز و وجه قبلی اقدام کرد، چون در این وضعیت بدون سازمانده‌های مدنی، دوغ و دوشاب قاطعی می‌شود و هر کسی یک کاری را انجام می‌دهد کسی هم اعتراضی نمی‌کند. اما اینکه چرا این تخریب‌ها فراتر از اعتراض‌های عادی رخ می‌دهد، این مهم است. چون در جوامع دیگر هم اعتراض می‌کنند ولی لزوماً چنین تخریب‌هایی اتفاق نمی‌افتد. اگر جامعه‌ای حق مردم در اعتراض را بپذیرد طبعاً همیشه به شکل مدنی انجام می‌شود، و کسی این کارها را نمی‌تواند انجام دهد. اینکه آدم‌ها حق دارند معترض باشند و یک جایی حضور داشته باشند و اعتراض‌شان را ثبت کنند، مسئولیت می‌پذیرند و این تخریب‌ها انجام نمی‌شود. اگر در ادامه این تخریب‌ها حکومت نتواند آنها را خنثی کند، این اغتشاش‌ها تشدید می‌شود، اما ایستادگی و خنثی کردن این رویدادها چگونه است؟ در این شرایط نمی‌توان به

محمد مقدسی، آسیب‌شناس و پژوهشگر اجتماعی در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی»: این مدل اعتراض‌ها که بیشتر به آشوب شباهت دارد تا اعتراض مدنی، مانند یک شمشیر دو لبه عمل می‌کند. هم باعث می‌شود حکومت‌ها خود را ملزم به پاسخگویی معترضین ندانند و هم آنها بدون اینکه به خواسته خود برسند سرخورده و ناامید از حرکت اعتراضی خود مایوس می‌شوند

تنهایی با اتکا به پلیس و نیروی انتظامی کار را پیش برد.»

مهم‌ترین نگرانی مردم: ناامیدی از آینده

این تحلیل‌گر مسائل اجتماعی معتقد است: «این اتفاق‌ها در اصل مربوط به بنزین نیست؛ بنزین بهانه قابل توجهی بود که به وجود آمد. با مردم که صحبت می‌کنید می‌بینید که این اتفاق‌ها ریشه‌های عمیق‌تری دارد و آنان عصبانی هستند و راهی مدنی برای بروز انتقادات، عصبانیت و بیان خواسته‌هایشان ندارند. مهم‌ترین نگرانی مردم که تمام پیمایش‌ها و گزارش‌ها نشان می‌دهد و امر کاملاً روشنی هم هست، ناامیدی از آینده است.»

ترمیم دیوار ترک خورده اعتماد اباماهه این صحبت‌ها همه‌یاید یک اصل را بپذیریم و آن هم اصل بی‌اعتمادی مردم به حرف‌های مسئولان است. اینکه مردم نگران سرنوشت زندگی خود هستند، به خاطر همین بی‌اعتمادی است. در همین روزهای بعد از گرانی بنزین هم می‌بینیم که قیمت کرایه‌ها حالت صعودی به خود گرفته که البته بخشی از آن ناشی از فضای پرالتهاب این روزهاست. ماجرای بنزین بهترین فرصت برای مسئولان؛ وقتی می‌گوییم مسئولان یعنی دولت، مجلس، قوه قضاییه... برای ترمیم دیوار شکسته شده اعتماد میان خودشان و مردم است. مسئولان به این نکته مهم توجه کنند که رشد عجیب و غریب قیمت‌ها در سال ۹۶ به اندازه کافی کم مردم را خمر کرده و مردم هنوز از این مصیبت پیش آمده کمر راست نکرده‌اند و تحمل بار اقتصادی دیگری را ندارند. مردم دیگر به این نتیجه رسیده‌اند که «حرف» دردی از کشور دوا نخواهد کرد.

از گوشه و کنار

سردار رحیمی خبر داد:

دستگیری عده‌ای از اخلاک‌گرا در تهران

فرمانده انتظامی تهران بزرگ از دستگیری شمار زیادی از اخلاک‌گرا نظم عمومی در اتفاقات اخیر در تهران خبر داد.

به گزارش ایلنا، سردار حسین رحیمی با اشاره به دستگیری تعدادی از افراد اخلاک‌گر در اتفاقات اخیر تهران گفت: تعدادی به بهانه‌های واهی در یکی دو روز اخیر دست به اقدامات اوباشگرانه و وحشیانه زده‌اند که این امر باعث ایجاد ضرر‌ها و خسارات زیادی به اموال مردم و اموال عمومی شده است. وی با بیان اینکه قطعاً این افراد جزو آشوبگر و جزو کسانی هستند که قانون بر خورد قاطعی با آنان خواهد کرد، تصریح کرد: ناجابه‌عنوان مسئول امنیت مردم، جامعه و کشور وظیفه دارد که با این افراد برخورد کند. فرمانده انتظامی تهران بزرگ تأکید کرد: نیروی انتظامی با تمام توان از امنیت کشور، مردم و جامعه محافظت خواهد کرد و اجازه هیچ‌گونه ناامنی را به اخلاک‌گرا نخواهد داد.

رحیمی درباره دستگیری شدگان نیز گفت: مادر دوروز گذشته جمع زیادی از این افراد را دستگیر کردیم و تعدادی دیگر را نیز به زودی به سرافشان خواهیم رفت. افرادی که شرارت و تخریب کرده و به اموال عمومی مردم ضربه زده و متواری شده بودند، به زودی دستگیر خواهند شد.

رئیس کل بیمه مرکزی اعلام کرد:

خسارات اعتراضات بنزینی پرداخت می‌شود

رئیس کل بیمه مرکزی گفت: به دنبال اعتراضات صورت گرفته برای اصلاح قیمت بنزین و آسیب‌هایی که به همراه داشت، دستور ارزیابی خسارات را صادر کرده‌ایم که به زودی پرداخت می‌شود. به گزارش ایسنا، غلامرضا سلیمانی که در جریان برگزاری ششمین نمایشگاه بانک، بیمه بورس در جزیره کیش در نشست خبری حضور داشت، در رابطه با جریان اخیر اعتراضی مربوط به اصلاح قیمت بنزین افزود: روز گذشته (۲۷ آبان) دستور بررسی سریع و دریافت اطلاعات را صادر کرده‌ایم که مشخص چه تعداد بانک و ساختمان دچار آسیب شده‌اند. وی افزود: بخشی از این خسارات مربوط به ساختمان بانک‌ها بوده یا پول‌های داخل آن که آتش گرفته است یا پول‌هایی که به سرقت رفته، اختصاص دارد که ارزیابی و پرداخت می‌شود، چرا که در مقابل آشوب و آتش‌سوزی بیمه هستند. سلیمانی در مورد خودروهایی که در جریان اخیر آسیب دیدند نیز گفت فقط خودروهایی که در بیمه‌نامه آنها ذکر شده باشد، در این رابطه دریافتی بیمه خواهند داشت. همچنین ساختمان‌ها و اماکنی بیمه هستند، در صورت آسیب، خسارت دریافت خواهند کرد.

جلال ملکی در گفت‌وگو با ایلنا:

هیچ یک از تماس‌ها با آتش نشانی بدون پاسخ نمانده است

سختگوی سازمان آتش‌نشانی گفت: هیچ یک از تماس‌های برقرار شده با سازمان آتش‌نشانی بدون پاسخ نمانده و در صورت نیاز نیرو به محل حادثه اعزام شده است. جلال ملکی در گفت‌وگو با ایلنا درباره خسارت‌های وارده به سازمان آتش‌نشانی در حوادث چند روز گذشته در تهران گفت: خسارت‌های سنگینی به ما وارد نشده است و هیچ یک از خودروهای عملیاتی ما زجر خارج نشده است. وی ادامه داد: البته خسارت‌های جزئی به ما وارد شده است و شیشه‌های خودروها و آینه‌های آن‌ها شکسته شده است. همچنین چند نفر از نیروهای آتش‌نشانی نیز به دلیل تراب سنگ صدها دیده‌اند که خوشبختانه مصدومیت آنها خیلی شدید نبوده است.

سختگوی سازمان آتش‌نشانی در پاسخ به این سوال که برخی مدعی هستند که در زمان بروز آتش‌سوزی و حادثه هنگامی که به آتش‌نشانی اطلاع داده می‌شود آتش‌نشانی نیرو به محل حادثه اعزام نمی‌کند آیا چنین ادعاهایی صحت دارد؟، تصریح کرد: خیر، چنین چیزی صحت ندارد. در چند روز گذشته نیز هیچ تماسی مبنی بر اینکه بدون پاسخ مانده باشد و نیروهای عملیاتی به محل حادثه اعزام نشده باشند، نداشته‌ایم.

گفت‌وگو

رئیس سازمان هواشناسی در گفت‌وگو با ایلنا:

تمام کشور مجهز به رادارهای هواشناسی نیست

رئیس سازمان هواشناسی گفت: ما در رابطه با رادارها با دو مشکل مواجه هستیم، اولین مشکل ما در خصوص رادارها این است که تمام کشور مجهز به رادار نیست و بیشتر رادارها در نیمه غربی کشور مستقر هستند. «سحر تاجبخش» در گفت‌وگو با خبرنگار ایلنا درباره وضعیت رادارهای هواشناسی در کشور افزود: باید برنامه‌ای داشته باشیم که نیمه شرقی کشور را به تجهیزات رادار مجهز کنیم. البته این موضوع در برنامه ما قرار دارد، اما باید منابع آن تأمین شود تا بتوانیم چنین کاری را انجام دهیم. رئیس سازمان هواشناسی با اشاره به تأمین رادارها خاطر نشان کرد: در خصوص تأمین رادار نیز برخی شرکت‌های دولتی و خصوصی اعلام آمادگی کرده‌اند که رادار تولید کنند، اما هنوز این اقدام صورت نگرفته و ما نیز برای خرید رادار از خارج از کشور و تأمین تجهیزات با مشکل مواجه

هستیم، البته رادارهای موجود در حال حاضر نیز فعالیت می‌کنند، اما نیاز به به‌روزرسانی دارند. تاجبخش درباره رادارهای دریایی تصریح کرد: شرکت‌ها و دانشگاه‌های داخل کشور در حال تولید رادار هستند و در خصوص همکاری با مانیز اعلام آمادگی کرده‌اند، اما باید ببینیم که سیاست‌های سازمان به ما اجازه می‌دهد که تمام نقاط ساحلی را به رادارهای موجهی مجهز کنیم یا اینکه مجبوریم همچنان در مسیر قبلی و خرید بویه‌ها حرکت کنیم، البته هر کدام از آنها کارایی مشخصی دارند و نمی‌توان بجای یکدیگر مورد استفاده قرار گیرند. با توجه به نیازها و پدیده‌هایی که با آن مواجه هستیم باید به این تجهیزات مجهز شویم.

وی درباره مهاجرت کارمندان سازمان هواشناسی نیز گفت: متأسفانه این مسئله وجود دارد و بخشی از کارمندان چنین اقدامی را انجام

سبیری هستند به تبع آن به عرض‌های جنوبی‌تر کشیده می‌شوند و وقتی که سیستم‌های پر فشار به سمت عرض‌های جنوبی می‌آیند، نوار شمالی کشور ما، جمله سواحل دریای خزر و این سوی البرز که شامل تهران، البرز، قزوین و... می‌شود، کاهش دما قابل ملاحظه و ببارش برف خواهند داشت. البته این اتفاق زمانی می‌افتد که در لایه میانی جو هوای سردی که ناشی از تابع قطبی است، وجود داشته باشد و این اتفاق در حال حاضر افتاده است. رئیس سازمان هواشناسی با بیان اینکه این سیستم‌ها پر فشار ماندگار نیست، تصریح کرد: این